342: Türkiye'de Avukatlığın Hükmü

Tarık Ebu Abdullah

8 Ağu, 2017

https://ilimvecihat.com

SORU

Selamun aleykum, avukatım, tevhidle tanışmama vesile olan ablalarım, artık bu mesleği yapmamam gerektiğini, caiz olmadığını söylediler. Kalbim mutmain olmadı, Feyzullah Birışık vasıtasıyla başka âlimlerden de mazlumu gözetmek ve seçici olmak şartıyla devam edebileceğimi söylediler. Kafam çok karıştı. Ne yapmalıyım, mesleğimi icra etmek bu kadar yıl ve emeği çöpe mi atmalıyım. Allah'ın rızasını kazanmam için bunu yapmam gerçekten gerekiyor mu?

CEVAP

Ve aleykumusselam ve rahmetullah. Hamd Allah'a mahsustur.

Muhterem bacım evvela şunu söylemek isterim: Bu dünyada beşer eliyle herhangi bir şeyin var olması için muhakkak emek lazım gelir. Kötü ve yanlış olan da iyi ve doğru olan da ancak belirli bir emeğin neticesinde ortaya çıkar. Bunun için bir şeyin değerini tayin eden sarf edilmiş olan emek değil bilakis her eşyanın hakikatini bilen ve tayin eden ilahi hükümdür. Şeriatın emrettiği her şey doğru ve iyidir ve nehyettiği her şey yanlış ve kötüdür.

Binaen aleyh muhakkak ki avukat olabilmek için çok zaman ve emek harcadınız lakin avukat olabilmek için çok çalışmış ve yorulmuş olmanız avukatlığı doğru veya yanlış yapmaz. Bilakis avukatlığın değerini tayin eden onun şeriattaki hükmüdür.

Pekâlâ, emeğiniz boşa mı gitmiştir? Hayır! Asla! Şayet avukatlık dinen doğru bir şeyse o zaman mükâfatı da vardır. Şayet dinen yanlış bir şeyse o zaman Allah için yanlıştan vazgeçmeniz sebebiyle Allah *(celle ve âlâ)* seyyiatınızı affeder ve hasenata çevirir. Allah *(celle ve âlâ)* şöyle buyurur:

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا

"Ancak tövbe eden ve iman edip salih amel işleyenler başka. Allah onların kötülüklerini iyiliklere çevirir. Allah ğafûr ve rahîmdir." (el-Furkan 70)

Her iki halde de emeğiniz lehinize mahfuzdur inşaAllah.

Sonra Allah'ın rızasını kazanmak için avukatlığı bırakmanız gerekiyor mu sualinize gelince derim ki:

Asıl hali itibariyle avukatlık taraflar arasında vaki olmuş olan bir husumeti

gidermek için vekâleten tarafları müdafaa etmektir. Buna göre de avukat aslen husumet konusunda vekâlet aldığı tarafı diğer tarafa karşı müdafaa edendir. Bu mahiyetiyle eskiden beri ve sahabe *(radıyallahu anhum)* arasında da kendisini kadı karşısında müdafaa edemeyeni onun yerine başkası müdafaa etmiştir.

Ancak bugün icra edildiği haliyle avukatlık menfaat (para) karşılığı yapılan bir meslektir. Bu mahiyetiyle avukatlığın kökleri eski yunanlara ve batı dünyasına dayanır. Nitekim avukat kelimesi de Latince advocatus (tanık olarak mahkemeye çağrılan kimse, savunucu) dan gelmedir.

Ve şu zamanda icra edilen avukatlık mesleğine baktığımızda avukatın taraflar arasında vaki olan husumetleri beşeri mahkemelerde, beşeri kanun ve yasalara uygun gidermek için vekâlet almış olan kişi olduğunu görüyoruz.

Yani kısacası zamanımızda avukat beşeri mahkemelerde dava vekilidir.

Binaen aleyh avukatlık mesleği hüküm itibariyle beşeri mahkemelere tehâkum konusuna döner.

Beşeri mahkemelere tehâkum ise ikrah hali müstesna caiz değildir. Bu mevzuda asıl olan budur. İsteyerek beşeri mahkemelere hüküm için başvurmak küfürdür. Ama kendi ihtiyarı olmadan, bilakis beşeri mahkemeleri inkâr ederek ve muhakemenin aslen caiz olmadığını ikrar ederek, çaresizlik ve acizlikten ötürü beşeri mahkemelere hüküm için başvurmak caiz değildir ama başvurana küfür hükmü de tenzil edilmez.

Bu mevzuda tafsili bilgi için şuraya müracaat edebilirsiniz:

#58

Binaen aleyh Türkiye'de avukatlık yapmak caiz değildir. Asıl olan budur. Çünkü Türkiye'nin bütün yargı mertebelerinde beşeri kanunlar ve hükümler uygulanıyor. Türkiye'nin hukuk yapısı içerisinde çalışan bir avukat zorunlu olarak beşeri kanunlara başvurmak mecburiyetindedir.

Bu bağlamda Türkiye'de avukatlık mesleği şu üç hali alabilir:

Birinci hal: Avukatlığın küfür olması.

Bu halin iki durumu vardır:

Birinci durum: Avukatın mevcut beşeri kanunları tasdik ve ikrar etmesi. Bu durumda olan bir avukat ister avukatlık mesleğini icra etsin veya etmesin

veya beşeri kanunlara muhakeme olsun veya olmasın kâfirdir. Zira küfrün ikrarı küfürdür.

İkinci durum: Avukatın kendi rızası ve ihtiyarıyla beşeri hükümlere başvurması. Allah *(celle ve âlâ)* şöyle buyuruyor:

يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ

“Tağutun hükmüne başvurmak istiyorlar. Hâlbuki onu inkâr etmekle emrolundular” (en-Nisa 60)

İkinci hal: Avukatlığın caiz olmaması ama küfür de olmaması.

Beşeri mahkemeleri ve kanunları inkâr eden ve aslen beşeri mahkemelere muhakeme olmanın caiz olmadığını ikrar eden ve işini sadece şeriatın ispat ettiği hakları korumakla ve şeriatın ispat ettiği zararları gidermekle sınırlayan avukat. Bu durumda olan bir avukatın yaptığı avukatlık caiz değildir ama tekfir de edilmez. Zira beşeri mahkemeleri inkâr etmekle beraber içinde bulunduğu hali ikrah zanneden veya bu bapta zaruretleri ikrah mertebesinde gören âlimlerin fetvasını alan veya zaruret durumunda beşeri mahkemeye muhakeme olmayı aslen caiz gören âlimlerin görüşüne uyan ve buna binaen beşeri mahkemelere muhakeme olan Müslüman nasıl tekfir edilmiyorsa onun adına vekâleten bu davada ona yardımcı olan Müslüman avukatta tekfir edilmez.

Üçüncü hal: Avukatlığın caiz olması.

Beşeri mahkemeleri ve kanunları inkâr eden ve aslen beşeri mahkemelere muhakeme olmanın caiz olmadığını ikrar eden ve işini sadece tağuti nizam tarafından zulmen hapsedilen Müslümanların davalarına bakmakla sınırlamış olan Müslüman avukat. Böylesinin avukatlık yapması caizdir. Hatta bazı durumlarda vacip olabilir. Mesela dininden ötürü müebbet veya uzun yıllar ile yargılanan Müslümanları veya Türkiye’ye sığınmış ama sürgün edilecek olan Müslümanları veya kendi ülkelerine teslim edilecek olan Müslümanları veya İslam’a muhârib asli kâfir ülkelere teslim edilecek olan Müslümanları müdafaa etmek ve onlardan bu zararları def etmek için avukatlık yapan Müslüman gibi.

Zira birincisi her Müslüman kardeşine imkânı ve kudreti dâhilinde yardım etme mecburiyetindedir.

Buna birçok hadis delildir. Mesela İmam el-Buhari *(rahimehullah)’*ın Ebu Musa el-Eşari *(radıyallahu anhu)’*dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu*

aleyhi ve alihi ve sellem) şöyle buyuruyor:

الْمُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِ كَالْبُنْيَانِ يَشُدُّ بَعْضُهُ بَعْضًا

“Mumin için mumin, birbirini perçinleyen bir yapı gibidir.”

Veya İmam Ebu Davud *(rahimehullah)*’ın Ebu Hureyre *(radıyallahu anhu)*’dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

الْمُؤْمِنُ مِرْآةُ الْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ يَكُفُّ عَلَيْهِ ضَيْعَتَهُ وَيَحُوطُهُ مِنْ وَرَائِهِ

“Mumin muminin aynasıdır. Ve mumin muminin kardeşidir. Onu zararlardan kollar ve onu arkadan kuşatıp (tehlikelere karşı) korur.”

Veya İmam el-Buhari *(rahimehullah)*’ın Numan bin Beşîr *(radıyallahu anhu)*’dan tahriç ettiği hadiste Rasûlullah *(sallallahu aleyhi ve alihi ve sellem)* şöyle buyuruyor:

تَرَى الْمُؤْمِنِينَ فِي تَرَاحُمِهِمْ وَتَوَادِّهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى عُضْوًا تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ جَسَدِهِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

“Muminler birbirlerine merhamette, sevgide, lütuf ve yardımlaşma hususlarında bir vücut misali olduklarını görebilirsin. O vücudun bir organı hastalanınca, vücudun sair kısımları birbirlerini hasta organın elemine humma ve uykusuzlukla ortak olmaya çağırırlar.”

Ve ikincisi zira ikrah altında olan Müslümana beşeri mahkemeye muhakeme olması caizdir. Allah *(subhanehu ve teâlâ)* şöyle buyuruyor:

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Kalbi imanla dolu olduğu halde ikrah altında olan müstesna, kim imandan sonra Allah’ı inkâr ederse ve fakat küfre göğüs açarsa, işte Allah’ın gazabı onların üzerinedir ve onlar için çok büyük bir azab vardır.” (en-Nahl 106)

Dolayısıyla vekili olarak onun adına konuşan ve onu müdafaa eden Müslüman avukat içinde aynı ruhsat geçerlidir.

Hulasa:

Muhterem bacım, avukatlığın Türkiye'de halleri ve hükmü ihtisar ile böyledir. Birinci hal üzere avukatlık yapmanız asla caiz değildir. Allah korusun küfre girersiniz. Rabbim sizi ve tüm Müslümanları küfürden ve cehennemden muhafaza etsin. İkinci hal üzere avukatlık ulema arasında ihtilaflıdır. Lakin racih olan caiz olmamasıdır. Yukarıda işaret ettiğim yazıda bunu izah etmeye çalıştım. Üçüncü hal üzere avukatlık yapmanız ise caiz ve takdire değerdir. Allah'u Âlem.